

★ VAN DE MAASKANT

Er is een steeds groter wordende agitatie der arbeiders in allerlei landen tegen Franco-Spanje. Zelfs zijn verschillende regeringen bezig, of zo schijnt het tenminste, om Franco zo te doen verdwijnen van de regeringszetel in Madrid, dat er geen gevaarlijke bewegingen van het jarenlang onderdrukte werkende volk in Spanje zullen komen. Het is van die regeringen een democratische geestdrift met een luchtje er aan. De „democratische” regering van Nederland onderscheidt zich van die andere, maar niet in gunstige zin. Onze Nederlandse producten worden naar Spanje uitgevoerd z.g. in verband met onze deviezenpositie. „Deviezen” is het moderne toverwoord, waarmee alles gekend wordt. De arbeiders slikken weliswaar heel veel, doch tenslotte komt aan alles een eind. Zo ook in deze kwestie. Maandag 25 Februari lag er in de Rotterdamse haven een boot, welke geladen moest worden met aardappelen bestemd voor Portugal. Waar er een zeer sterk vermoeden bestond, dat deze aardappelen bestemd waren voor Spanje, staken de arbeiders de koppen bijeen en besloten niet tot laden over te gaan. Ook de andere arbeiders verklaarden zich solidair en kwamen die middag 1500 arbeiders in vergadering bijeen, op welke vergadering de

volgende motie werd aangenomen en ter kennis van den minister-president werd gebracht:

„De Rotterdamse havenarbeiders, met afschuw kennis genomen hebbende van de moord op tien Spaanse vrijheidsstrijders door het Franco-regime, besluiten eenstemmig geen schepen meer te laden, wier lading direct of indirect voor Spanje bestemd is. De schepen, die op het ogenblik bestemd zijn voor Portugal, zullen niet geladen worden, zolang niet onomstotelijk vaststaat, dat deze lading niet in Spanje terecht komt. De havenarbeiders eisen van de Nederlandse regering onmiddellijk verbreken van alle diplomatieke en handelsbetrekkingen met Franco-Spanje. Bedrijfsgroep Transport E.V.C.”

Dinsdag 26 Februari is deze staking opgeheven, daar kwam vast te staan, dat deze aardappelen inderdaad voor Portugal bestemd waren. De Rotterdamse havenarbeiders gaven wederom het goede voorbeeld. Noch de grootste protestmeetings, noch de meest dringende telegrammen of moties zullen uitwerking hebben, wanneer dit niet door de arbeiders vanuit de bedrijven wordt ondersteund. Daar ligt onze grootste kracht en ook van daaruit alleen zal het mogelijk zijn Franco-Spanje volledig te isoleren.

Tussen Regge en Dinkel

Is watersnood geweest in Twente. Men heeft er uit de pers kennis van kuren en nemen. Het was inderdaad zeer ernstig en er is heel wat schade geleden. Op sommige plaatsen was het één watervlakte wat men zag. Verschillende fabrieken moesten worden stilgelegd en ook de arbeiders werkzaam bij de D.U.W. waren, tengevolge van deze watersnood, niet in staat om te werken. Een strop ook voor deze arbeiders en des te groter, omdat zij tengevolge van de afgelopen onregelmatige vorstperiode al reeds zo'n strop hadden gehad. Nu hadden ze al weer een strop, omdat ze inplaats van loon, regenverlet uitbetaald zouden krijgen. Maar, dit was misgerkend. De strop was nog groter dan de arbeiders dachten. Het bleek, dat de arbeiders direct op de overbruggingsuitkering waren aangewezen en aangezien zij met hun in de afgelopen week verdiende loon boven de norm kwamen, kregen ze niets of nagenoeg niets.

Door de E.V.C. is terstond bij den minister tegen deze ongerijmde regeling geprotesteerd en verzocht in dit geval de oude vorstverletregeling toe te passen. Meer en meer blijkt, dat D.U.W. en de oude werkverschaffing op elkander lijken en dat in weerwil van de in allerlei toonaarden bezongen sociale vooruitgang, deze arbeiders teruggedrongen worden naar het oude peil van werkverschaffingslaven.

Ook op ander terrein zijn het nog steeds en steeds weer de arbeiders, die het gelag moeten betalen. Bijna elke dag kunnen we lezen, dat w. zuinig moeten zijn met de deviezen. We moeten sober en nog soberder leven, omdat we niet voldoende deviezen hebben. In de meeste arbeidersgezinnen is een goede wollen deken een ongekende weelde. Er worden weer wollen dekens vervaardigd en zelfs al weer in behoorlijke hoeveelheden, maar... ze zijn hoofdzakelijk bestemd voor export. Belangrijke orders zijn o.a. geplaatst bij v. Heek & Co., bestemd voor Dene-

marken. In een vergadering met de dekenwevers heeft de directie verklaard, dat zulks hard nodig was. In verband met de deviezenbepalingen en in het belang van het Nederlandse volk werd aangehouden op de grootste mogelijke medewerking. Goed, we nemen voor het gemak aan, dat we er allen belang bij hebben, dat Nederlandse dekens worden uitgevoerd naar Denemarken. Maar, we hebben ergens in de pers gelezen, dat aan Charles Trenet f 2000.— per avond werd uitbetaald; Lucienne Boyer het lieve sommetje van f 1600.— per avond ontving, dat Nat Gonella als kampioen-trompetter f 1200.— per uur incasseerde, alleen uit te betalen in Engelse ponden en dat straks Maurice Chevalier hier zal komen chansoneren voor f 8000.— per dag.

Daar zijn toch ook van die mysterieuze deviezen voor nodig, zouden we zo zeggen. In wiens belang zijn deze opvoeringen en te wiens laste komt deze deviezenverspilling? Waarom de goede dekens, waaraan zo menig arbeidersgezin een schreeuwende behoefte heeft, uitgevoerd en deze hotswingerige jazz ingevoerd?

Ministers spreken

Minister Vos in Amerika: „dat het Nederlandse volk bereid is, de grootste offers te brengen blijkt uit het feit, dat het bereid is, goederen te exporteren, waaraan in het land nog de grootste behoefte bestaat”. („De Waarheid” 1-3). Hoe weet minister Vos, dat wij bereid zijn, enz.? Heeft hij, of welke andere exporterende regeringsinstantie ook, onze mening, de mening van de werkende mensen, die werkelijk behoefte hebben aan de geëxporteerde en te exporteren goederen, en die ze zelf geproduceerd hebben, gevraagd? Neen, hé? Of bedoelt hij hiermede, dat wij ons niet tegen het export-beleid verzetten? Dan heeft hij gelijk, tenminste tot nu toe.

V.S.V.-VERGADERINGEN

HILVERSUM

Vrijdag 8 Maart a.s. bespreking van een belangrijk onderwerp in „Ons Gebouw”, Havenstraat. Aanvang 8 uur.

AMSTERDAM-CENTRUM

Maandag 11 Maart a.s. in Gebouw „De Arend”. Breeuwerstraat hoek Plandsstraat. Aanvang 8 uur. Onderwerp: Hoe ontwikkelt zich de E.V.C.

WORMERVEER

Maandag 11 Maart a.s. in Café Visser, Krommenrijweg bij de Krommenijerbrug. Aanvang 8 uur. Onderwerp: De maatschappelijke, geestelijke en seksuele noden van deze tijd. Toegang alle lezers van „Spartacus”. Vrije discussie.

ZAANDAM V.S.V. ARBEIDERSSCHOOL

Donderdag 14 Maart a.s. beginnen wij met de eerste lessen van het „Historisch Materiaal”. Deelnemers kunnen zich nog voor de aanvang opgeven in het zaaltje Reigerstraat 4. Aanvang 8 uur. Lessen met Syllabus.

AMSTERDAM-WEST

Nadrukkelijk wordt er nogmaals de aandacht op gevestigd, dat we elke Maandag-avond om de vier maanden bijeen zijn in gebouw „Marco Polo” Marco Polostraat 178. Aanvang 8 uur.

18 Maart a.s. zal het onderwerp ingeleid worden: BELLEMY'S ECONOMIE.

LEEUWARDEN

Vergadering van 9 Maart is uitgesteld.

LET OP!

Adresverandering: Voorlopig redactie adres: Beursstraat 17. Amsterdam-C.

V.S.V. - AMSTERDAM

CULTURELE OCHTEND voor lezers van „Spartacus”

Zondag, 17 Maart, 's morgens 10 u. draait in Theater Kriterion, Roetersstraat, de film over de Chinese bevrijdingsstrijd:

400 MILLIOEN

Met medewerking van het Mandoline-orkest „Amikeco”

Kaarten à f 0.80 verkrijgbaar bij de bezorgers en Beursstraat 17. Telefoon 40860

DE LEZERS ZEGGEN:

„Spartacus” moet meer in de bedrijven komen. Dat is juist.

De Lezers zeggen:

Wat in de bedrijven leeft moet meer in „Spartacus” komen. Dat is ook juist.

Maar Zeggen is goed, maar DOEN is beter! Wij verwachten berichten der lezers over bedrijfsacties. Wij verwachten hulp der lezers voor verspreiding van „Spartacus” in hun bedrijf.

16 Maart 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 11

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Voorl. adres: Beursstraat 17. A'dam-C.

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres administratie: Trouwstraat 8"
Postbus 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam” — Amsterdam

CHURCHILL BLAAST GROOT ALARM

Churchill is weer op het toneel verschenen. Hij was de erkende leider in de oorlog tegen Nazi-Duitsland, maar heeft het veld moeten ruimen door de verkiezingsoverwinning van Labour. Hij treedt nu weer in de politieke arena en wel door de rede jongstleden in Fulton in Amerika gehouden, een rede, die de hele wereldpers, de regeringen en ook de U.N.O. bezig houdt. Het was een aanval op de Russische politiek. Het was meer, het was een alarmroep, om zich gereed te maken voor de grote oorlog, die we allen zien aankomen.

En het was als alarm bedoeld, niet alleen door Churchill zelf. De Engelse ambassadeur van de Verenigde Staten, Lord Halifax, had te voren de inhoud van de rede met hem besproken en men veronderstelt ook, dat Bevin er kennis van genomen had.

„Voortzetting van de intieme betrekkingen tussen de militaire raadgevers, die moet leiden tot gemeenschappelijke studie van potentiële punten van gevaar, gelijksoortigheid van wapens en wijze van instructie, en onderlinge uitwisseling van officieren en cadetten.”

Hij waarschuwde zijn gehoor: „weest op uw hoede, ik zeg u, dat de tijd zeer kort zal zijn”.

In zijn rede vraagt hij het gemeenschappelijk gebruik van alle vloot- en luchtbases van het Britse Rijk en de Verenigde Staten over de gehele wereld en stelt zelfs een gemeenschappelijk staatsburgerschap voor, het vormen en vestigen van het grote machtscentrum dus, dat hij alleen in staat acht, om opgewassen te zijn tegen het grote gevaar, waartegen hij de wereld in het geweer roept. Churchill laat opnieuw de strijdkreet horen, nu nog als particulier, waarvoor zowel de Engelse als de Amerikaanse regering geen verantwoording hoeft te dragen, maar hij was de erkende leider in oorlogstijd. Het feit, dat hij nu reeds zijn post bezet (zij het dan officieel, maar met de goedkeuring van de eigen regering) wijst er op, dat men

zich ook in de toekomst steeds meer naar zijn politiek zal gaan richten.

U.N.O. kan de vrede niet waarborgen.

De droom van de beveiliging van de vrede door de organisatie van de U.N.O. begint te vervliegen. Men heeft nog geen enkel geschilpunt, dat voor de vergadering van de Veiligheidsraad is gebracht, tot een oplossing kunnen brengen. Het is nog maar kort geleden, dat het Russische opdringen in Perzië, voor de Raad in Londen werd gebracht en dat Rusland antwoordde met zijn aanklacht tegen het optreden van Engeland in Griekenland en in Indonesië. Men kwam niet tot overeenstemming en dat kon ook niet, want er is geen overeenstemming mogelijk tussen de uitbreiding van macht, die van Rusland uitgaat en het imperialistische machtsstreven van Engeland en Amerika. Niets duidt er op, dat het aldoor scherper wordende conflict tussen de grote wereldmachten kan worden overbrugd en de rede van Churchill geeft hier uitdrukking aan.

Het diplomatieke offensief begonnen.

Men behoeft het weer verschijnen van Churchill in de wereldpolitiek niet te

overschatten. Al roept hij onverbloemd op, om de tanden tegenover Rusland te laten zien, daarom hoeft het niet noodzakelijk morgen oorlog te zijn. Voorlopig is het nog intimidatie. Er wordt bedreigd met de geweldige macht van het gehele Westerse blok, om druk uit te oefenen op Rusland, om zijn eisen tegenover Perzië en Turkije of op andere plaatsen te bevestigelen, het inschikkelijk te maken tegenover de wensen van Engeland en Amerika ten opzichte van de landen ten Oosten van het stalen gordijn, uiteindelijk om het stalen gordijn niet alleen in Europa, maar ook voor Rusland zelf op te trekken en open te stellen voor de kapitaalsinvloeden van het Westen.

Het diplomatieke offensief tegen Rusland, dat met de bijeenkomst van de buitenlandse ministers van de drie grote mogendheden enkele weken geleden te Moskou begon, waarvan de Russen zich niets hebben aangetrokken en dat op de Londense conferentie van de Veiligheidsraad is mislukt, is opnieuw begonnen. Maar nu met meer machtsvertoon en directe dreiging van geweld. Men gaat blijkbaar uit van de mening, die wij ook meermalen in de Nederlandse pers konden aantreffen, dat de Russen alleen maar oor hebben voor de taal van de macht. En daarom moest Churchill weer in de politieke arena van de wereld verschijnen. Hij spreekt de taal van de macht, hij deed het tijdens de oorlog tegen Duitsland en hij moet het opnieuw doen tegenover Rusland.

Wanneer men dus meent, in de Engelse politiek twee stromingen te kunnen constateren, de ene die tot overeenstemming met Rusland tracht te komen — vertegenwoordigd bijv. door den voorzitter van de Labourparty, Dr. Laski — en die van Churchill, die de machts taal spreekt, dan zijn dat geen tegengestelde stromingen. Integendeel: ze vullen elkaar aan. Men gebruikt de taal van de macht, om zijn wensen ook zonder oorlog aan de conferentietafel door te zetten. Dat brengt Churchill tot uitdrukking, als hij zegt: „Anderzijds wijs ik de gedachte van de hand, dat een nieuwe oorlog onvermijdelijk is. Ik geloof

Beweging in Italië.

In Italië is het nog steeds onrustig. In de steden Bari en Toronto brak een opstandige beweging uit van 20.000 personen. Zij demonstreerden tegen rijke landeigenaars en werkgevers. Barricaden werden opgeworpen — de noodtoestand is afgekondigd. De gevechten, die ontstaan zijn, naar aanleiding van een demonstratie voor een politiebureau, hadden tengevolge, dat zowel onder de „opstandelingen” als de soldaten en politie, verschillende doden vielen.

niet, dat Rusland oorlog wenst. Het wenst de vruchten van de oorlog en de onbepaalde uitbreiding van zijn macht en leerstellingen. Churchill dringt aan op het scheppen van voorwaarden „voor vrijheid en democratie in alle landen en zo spoedig mogelijk”. En hij zegt, de overtuiging te hebben, dat de Russische vrienden niets zo zeer bewonderen als kracht en dat er niets is, waar ze minder respect voor hebben, dan voor militaire zwakte.

Op het ogenblik is het dus zo, dat men meent de oorlog te kunnen vermijden door sterker te zijn dan de tegenstander. De vereniging en organisatie van alle krachten in de wereld buiten de Russische invloedssfeer staat op het program. Voorzie deze macht met de modernste wapenen en geef vooral het geheim van de atoombom niet prijs. Dan zul je een macht zijn, waarvoor de Russen ook zonder oorlog zullen zwichten.

Als men dat niet uit het oog verliest, dat „vrijheid en democratie”, die wordt nagestreefd, niets anders betekent, dan vrijheid voor het Westerse kapitaal om deel te hebben aan de uitbuiting van de werkende miljoenen in al deze landen, dan is de situatie van het ogenblik getekend. Door overweldigend machtsvertoon, natuurlijk met de wil er achter, om van deze macht gebruik te maken, hoopt men ook zonder oorlog de overwinning te behalen.

De Russische leerstellingen.

Maar er is haast bij. Want de Russische machtsuitbreiding gaat haar eigen weg. Natuurlijk bouwt ook Rusland zijn eigen militair machtsapparaat uit. Stalin heeft, o.a. gezegd, dat ook Rusland zijn atoombom zal hebben; dat het een wedloop in de bewapening van ongekende afmeting zal zijn, staat nu reeds vast. Ook de vestiging van de Russische macht achter het stalen gordijn neemt een snelle voortgang en zal, als er maar tijd genoeg voor is, straks niet meer ongedaan gemaakt kunnen worden. Maar meer nog is men in Engeland en Amerika verontrust over wat Churchill de onbepaalde uitbreiding van de Russische leerstellingen noemt. Deze leerstellingen hebben concrete vorm aangenomen. Churchill zegt er van „in een aantal landen verweg van de Russische grenzen verwijderd, zijn 5e colonnes gevormd. Deze werken in volledige eenheid met en absolute gehoorzaamheid aan de aanwijzingen, die zij van het communistische centrum ontvangen”.

Hiermede is o.a. bedoeld de nieuwe Franse regering, waar de belangrijkste ministerijen in handen van de communistische partij zijn, waar zowat de helft van alle belangrijke politieke functies in handen van deze partij zijn, en waar men er geen geheim van maakt, dat deze partij over aanzienlijke wapenvoorraden beschikt. De toestand in Italië zal hiervan niet veel verschillen.

Zo nemen de Russische leerstellingen de concrete vorm aan van communistische partijen, die in volledige afhankelijkheid

van Moskou als 5e colonnes kunnen optreden. Tenminste zo ziet Churchill het. En met hem de Westerse kapitalistische wereld. Toch is het duidelijk, dat ze met een verkorte blik zien, want als het alleen de communistische partijen als 5e colonnes waren, zouden ze geen moment aarzelen, ze op te ruimen. Maar men weet tegelijk, dat daarmee het gevaar voor de heerschappij der Westerse kapitalisten niet uit de wereld is. Want de z.g. Russische leerstellingen komen ook tot leven in de pogingen om het maatschappelijk leven door de staat te organiseren, pogingen, die in alle kapitalistische landen aldoor meer aan kracht winnen.

Ondertussen merken we op, dat de toon bij redevoeringen, die over en weer gehouden worden, driftiger wordt. Het is

van belang daar op te wijzen in verband met de taak, die deze redevoeringen hebben. Om de Russische regering van zijn voornemens op de hoogte te brengen, heeft men de redevoeringen niet nodig. Ook niet om in de machtsfeer maatregelen te treffen. Ze hebben tot taak, de brede massa der bevolkingen mee te slepen en te laten beheersen door de geest, waardoor de heersende klassen zelf beheerst worden. Het is de geestelijke voorbereiding tot de oorlog, het scheppen van de bereidheid om voor „vrijheid en democratie” de wapenen te willen hanteren. De toon wordt driftiger, een zeker kenteken, dat we ons reeds in de gevaarlijke zone bevinden, waar niets en niemand meer de catastrofe kan tegenhouden. Als in een ban geslagen volgt de hele wereld de weg, die door de heersende klasse is ingeslagen.

★ DEVIEZEN-JACHT

In het tijdperk van het liberale kapitalisme, vooral toen het bedrijfsleven nog grotendeels geleid werd door de kleine kapitalistische ondernemer, dacht de bourgeoisie niet aan de wenselijkheid van één regeringspolitiek met betrekking tot prijzen en lonen. Haar strijd ging juist om het voltooien van de ondernemersvrijheid.

De hoogte van het loon werd volgens de liberale economie bepaald door vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en dat betekende voor de arbeiders, dat het loonpeil uiteindelijk bepaald werd door de onvermijdelijke kosten van hun levensonderhoud, voor zover zij met hun strijd daar niet corrigerend op inwerkten. Het kapitalistische stelsel plantte zich over de hele aarde voort. Het liep oude productievormen onder de voet, het ruimde kleine ondernemers in grote mate op en het grootbedrijf werd overheersend. De strijd om de afzetmarkten, grondstofgebieden, de strijd van ieder blok om de crises te overwinnen, de gevolgen van zich af te schuiven, maakte het noodzakelijk, dat de staat de leiding van het hele economische leven aan zich trekt. Zodoende zien we nu overal planpolitiek. Productie en distributie worden georganiseerd. Kapitaalvorming, kapitaalbelegging, richting en wijze van produceren, verdeling van grondstoffen en ook van arbeidskrachten en de hoogte van lonen en prijzen, zijn daarin opgenomen. Dit wordt te meer noodzakelijk, nu de aan het kapitalistische stelsel eigen tegenstellingen er steeds meer toe leiden, dat de productie van oorlogsbenodigdheden toeneemt.

Oorlogsproductie — massa-nood.

Dat ten gevolge van het „uitbreken van de vrede” bijvoorbeeld Amerika van oorlogsproductie overgaat tot vredesproductie, is meer schijn dan werkelijkheid. Al is het niet uitgesloten, dat een zekere omstelling van de productie naar vredesbe-

hoefden gaat plaats vinden, vast staat, dat de oorlogsindustrie van veel grotere omvang zal blijven, dan bijv. 20 jaar geleden. Van een volledige omschakeling van het bedrijfsleven op vredesvoet zal zeker geen sprake zijn. En daarmee staat vast, dat de productie van consumptiegoederen zeer beperkt blijft. Het gebruik hiervan kan gering worden gehouden door distributiematregelen van de overheid en vooral door regeling van lonen en prijzen. Dit dwingt de staat, de arbeid volledig te organiseren. In hoeverre daarbij ook het distributiesysteem een blijvende rol zal blijven vervullen, moet worden afgewacht. Enerzijds constateren wij, dat hier en daar goederen van het bonnenstelsel worden losgemaakt. Anderzijds zien wij, dat in Frankrijk de distributiematregelen weer worden verscherpt, zoals ten aanzien van brood.

Leven om te exporteren.

Een land als Nederland, dat in alle opzichten de oorlog verloren heeft en nog veel afhankelijker is geworden van de wereldmachten, wordt met verdubbelde kracht naar de geleide economie en dus ook naar een vaste prijs- en loonpolitiek gedreven. Ordening en geleide economie betekent voor de arbeiders georganiseerde, planmatige aanpassingspolitiek naar een lager levenspeil dan voor de oorlog. Georganiseerde tewerkstelling van werklozen, vaak ver van huis in polders en barakken.

De D.U.W. als mogelijke overgang naar een vorm van arbeidsdienstplicht. Lage, door de overheid over de hele linie geregelde lonen en arbeidsvoorwaarden. Noodwoningbouw. Oplappen van oude verscheurde en vernielde woningen met slecht materiaal. Distributiepakketten zo samengesteld, dat er een onderscheid komt tussen goedkopere en duurdere artikelen, zoals de regering al aankondigde bij haar miljardennota. Nederland zal

herrijzen! Er moet kapitaal worden gevormd. Veel produceren, weinig consumeren, veel exporteren. Want alleen door export kan de Nederlandse staat zich deviezen, vorderingen op het buitenland, verschaffen, die hem in staat zullen stellen, de enorme buitenlandse schulden te voldoen en nieuwe grondstoffen en fabrieksinstallaties aan te kopen. Deviezenvoorziening is dus de leidende gedachte van elke toekomstige Nederlandse regering, onverschillig of zij burgerlijk-democratisch, personalistisch-socialistisch of communistisch-socialistisch genoemd zal worden. En wanneer we producten hebben gefabriceerd, die we zelf broodnodig hebben, dan zijn ze voor de export, Deviezen!

De distributie wijst ons nog steeds een hongerrantsoen aardappelen toe. Aardappelen worden geëxporteerd. Deviezen!

Wij ontvangen van allerlei landen zendingen met gedragen, vaak versleten en door de mot verteerde kleren. De eigen fabriecage gaat straks het land uit. Deviezen! Schoenen? Ook daarvan komen hopen stinkende, kromme, scheve, eksterogen-verwekkende, vaak kapotte schoenen ons land binnen. Gratis! voor de arme barrevoeters. Het zal wel goed bedoeld zijn. Zeker is dat het geval met talrijke gevers in het buitenland. Er liggen echter in de schoenfabrieken in Nederland grote voorraden. Wat gaat er mee gebeuren? Exporteren! Deviezen!

Er wordt koude in ons land geleden. Waar gaan de kolen voor een belangrijk deel heen? Buitenland. Deviezen! Onze gezinnen hebben geen borden om van te eten, geen koppen en schotels. De aardewerkfabrieken produceren luxe-artikelen voor uitvoer. Deviezen! Hoe is het gegaan met groente en fruit en wat gaat er gebeuren met de eieren, de boter, de kaas enz.? Als de bezittende klasse hier en overal zegt: „Exporteren om te leven”, dan betekent dat voor de arbeiders, dat zij slechts leven om export-artikelen te maken.

Ten Oosten van de Oder moeten 11.000.000 Duitsers verdwijnen, zij moeten plaats maken voor de Polen, die eerst door de Duitsers uit hun woonplaatsen verdreven zijn, en nu van de Russen toestemming hebben gekregen om op hun beurt mensen te verdrijven, waar zij een dankbaar gebruik van maken. „De officiële naam is evacuatie, de werkelijke is uitroeiing, plundering”, schrijft het Handelsblad 5-3-46.

Waarom gebeurt dit? Wel, het is afgesproken in Potsdam door de Grote Drie, in een paleisje bij Berlijn. Na goed geslapen en goed gegeten te hebben, maken de heren de vredesverdragen, bespreken ze het lot van miljoenen mensen, besluiten ze over hun leven en dood.

„Als dieren zwerven groepen kinderen van 10 tot 14 jaar door het land, de lijken van hun kleren berovend om deze voor voedsel te ruilen”, Handelsbl. 5-3-46. „Dreigende hongersnood in de Britse zone in Duitsland. 10 miljoen Duitsers krijgen thans al bijna een hongerrantsoen toegemeten”, zegt ltn. gen. Brian Robertson. Milioe-

„Welvaarts”-politiek.

Nu vaststaat dat het loon niet voldoende is om de distributie-artikelen en de normale gezinslasten te betalen, waarvan zelfs nog loonbelasting wordt afgetrokken, moet de kwaliteit van het levensmiddelenpakket worden verminderd!

Minister Drees, sociaal-democraat, spreekt uit, dat een levensstandaard kan worden bereikt van 85% van die van 1940. Die is natuurlijk niet bereikt.

Kennen we nog de levensstandaard van vóór de oorlog van de honderdduizenden werklozen? Weten we nog, hoe die werklozen in Juli 1934 in verzet kwamen tegen de aanpassingspolitiek van Welter en Colijn?

Straks zou het anders gaan, beloofde men ons in de oorlogsjaren. Welnu, 85% van de levensstandaard van die werklozen en die van de toenmaals werkenden tezamen, uitgesmeerd over alle arbeiders van tegenwoordig, dat kan ons „welvaartspel” worden.

Hoe is de werkelijkheid?

Let op de voden van kleren en schoeisel, op de volkomen lege linnenkasten, de woninginrichting, meubels, gordijnen enz. Let vooral op de woningtoestand en de woningvoorraad.

Vergelijk, wat die woningpositie aangaat, de toen reeds vaak ten hemel schreiende toestanden met die van nu. Er is geen denken aan, dat hierin binnenkort een situatie wordt geschapen, overeenkomende met 85% van vóór de oorlog.

Wie het land doorgaat en ziet wat voor noodwoningen vaak worden gebouwd, slaat de schrik om het hart. Let eens op de hopeloze toestanden bij het Centraal Bureau Huisvesting (CBH) te Amsterdam, waar dan toch in vergelijking met andere plaatsen nog niet eens zo heel veel woonruimte verloren is gegaan.

Hoeveel woningen worden betrokken door twee en meer gezinnen? Hoeveel jonge mensen, die willen trouwen, staan elkaar te verdringen en bieden belangrijke bedragen aan sleutgeld, om een paar kamers, een souterrain of iets dergelijks te

kunnen onderhuren?

Onder deze omstandigheden verklaart de regering dat er in 1946 in dit land, waar naar schatting 200 à 250 duizend woningen werden vernield, 10 duizend nieuwe woningen zullen worden gebouwd. Het is duidelijk dat, rekening houdende met een jaarlijkse bevolkingstoename van 80 à 100 duizend zielen, zulke cijfers geen enkele betekenis hebben.

Minister Vos, ook een sociaal-democraat, heeft medegedeeld, dat 25 tot 30% van de nationale productie gereserveerd moet worden voor investeringsdoeleinden. Misschien mogen wij tussen haakjes even vragen, aan wie straks die 30% gereserveerde „nationale” productie zal toebehoren?

„Het Parool” trok, het laagste cijfer aanhoudende, de optimistische conclusie, dat 75% voor consumptieve doeleinden beschikbaar komt. Niets is natuurlijk minder waar dan dat. Uit de totale productie moeten ook de deviezen komen, die dienen tot betaling van rente en aflossing van de enorme oorlogsschulden. Daaruit moet dan verder het nieuw te organiseren militaire apparaat worden gefinancierd enzovoort.

Ziehier, de perspectieven voor de Nederlandse arbeidersklasse van de komende geleide kapitalistische economie. Zullen we er met geestdrift aan mede-arbeiden?

De school als ronsel-bureau

In aansluiting op ons bericht in het vorige nummer over de staking bij de Groningse Graanhandelaars, bericht men ons het volgende:

De directeur van de Middelbare Landbouw School had leerlingen gerooseld als stakingsbrekers. Hij meende aldus mede te helpen om de stakers tot spoedige werkhervatting te dwingen. Daar de arbeiders op hun stuk bleven staan, was meneer de directeur, na enige dagen, ook tegenover de ouders van zijn leerlingen, wel verplicht, het onderkruierswerk te laten stopzetten.

De staking is inmiddels beëindigd.

SLACHTOFFERS VAN DE „VREDE”

nen invalide ex-krijgsgevangenen zwerven door Duitsland, op zoek naar familie, uitgehongerd en vervuild.

De tweede wereldoorlog is ten einde, hij heeft 35 miljoen mensenlevens gekost. Maar nog is niet genoeg geofferd aan het kapitalisme. Ook nu, na de oorlog gaan miljoenen en miljoenen mensen ten onder, zoals in 1917 anderhalf miljoen Armeniërs plaats moesten maken voor de Turken en de dood ingedreven werden, geofferd aan petroleumbelangen, zo worden nu hele bevolkingen uitgeroeid.

Er zijn 25 miljoen mensen teveel! De Duitsers die plaats moeten maken voor de Polen kunnen niet opgenomen worden in het productieproces,

evenmin als de invalide ex-krijgsgevangenen. Want de Duitse industrie, die vernietigd is, wordt niet weer opgebouwd. Daarom is het niet lonend om de mensen in het industriegebied van Duitsland van voedsel te voorzien.

Tientallen miljoenen mensen worden bewust door de bezittende klassen aan een langzaam dood door hongersnood en koude prijsgegeven! Is het in principe iets anders dan miljoenen mensen door gaskamers en verbrandingsovens vernietigen?

De bezittende klassen van de geallieerde landen willen ons wijsmaken, dat het hele Duitse volk schuld heeft aan de doden in de vernietigingskampen. Wie heeft schuld aan de doden, die nu dagelijks vallen? Evenmin als de Duitse bevolking aan de vernietigingskampen, heeft de bevolking van de geallieerde landen schuld aan deze nieuwe massa's mensenmoord. Verantwoordelijk is het kapitalistische systeem, waarin de proletariër mag leven, zolang hij winst afwerpt voor den bezitter.

DE VOORBEREIDING tot de derde wereldoorlog

Naar algemeen wordt gezegd, is de tweede wereldoorlog nu geëindigd en is een nieuw tijdperk van vrede en van opbouw aan-gebroken. Dat wordt overal gezegd, maar de overtuiging, die er bij moet behoren, ontbreekt. Want reeds heeft een diepe ontgoocheling zich van de overgrote meerderheid der bevolkingen meester gemaakt. Het onderlinge geknoei der grootmachten in „conferenties van drie“, de „Bond der Verenigde Volken“, de onderhandelingen over het vaststellen van wisselkoersen, het verstrekken van leningen, de twisten om de invoerrechten, het bezetten van militaire steunpunten hier en steunpunten daar, de dreiging met de atoombom, dit alles heeft het voor ieder duidelijk doen worden, dat de 2e wereldoorlog helemaal niet geëindigd is, maar dat hij alleen in een ander stadium is gekomen. Door het uitvallen van Duitsland en Japan is nu ruimte gekomen voor de grote tegenstellingen van belangen tussen de „bondgenoten“, die hun scherpste uitdrukking vinden in de strijd om de beheersing van de Middellandse Zee en van Azië. De tegenwoordige „vrede“ schijnt niet meer dan een stagnatie in de tweede wereldoorlog te zijn, een hergroepering van krachten, om de voordeligste posities voor de nieuw-komende militaire strijd te kiezen. Nieuwe oorlogshavens en steunpunten moeten over de hele aarde worden gebouwd, de legers dienovereenkomstig georganiseerd en de propagandaleuzen, of leugens als men dat liever wil, moeten herzien worden, om de nodige geestdrift voor een „heilige zaak“ in de mensen op te roepen. Hoe lang de tegenwoordige „stagnatie“ in de mensenslaching en in de vernietiging zal duren, kan niemand weten, maar dat nieuw wapengeweld losbreekt, indien de bevolkingen de macht der heersers in alle moderne landen, Rusland inbegrepen, in revoluties niet weten te breken, is zeker.

De voortzetting van de tweede wereldoorlog, of de inzet van de derde oorlog, als men het zo wil noemen, zal Azië wezen, waarbij Amerika-Engeland en Rusland de grote tegenstanders zijn. Europa is al uitgeschakeld; het heeft als politieke machtsfactor voor deze strijd zo goed als afgedaan. Als productiegebied krijgt het nauwelijks enige betekenis, omdat een krachtig Europa niet in het belang van de Amerikanen en ook niet in het belang van de Russen is. Europa is alleen nog goed genoeg, om in de verdere strijd een hoeveelheid kanonnenvoer te leveren en de export van dit artikel zal door de strijdende partijen met graagte worden opgenomen. We weten al: de Nederlandse bourgeoisie wil op dit punt niet achterblijven en ze zal zorgen voor „een krachtig leger“ om, god zal je bewaren, „onze belangen en onze onafhankelijkheid te verdedigen“. En deze liggen beide nu eenmaal voor een goed doel in Azië.

De „grote drie“ zijn bezig hun posities nieuw te kiezen, of zoals ze dat noemen, de vrede te verzekeren. Amerika heeft zich reeds gedurende de oorlog vele belangrijke steunpunten verschaft, veelal ten koste van Engeland, en maakt zich nu gereed, om vooral in China een modern kapitalisme op te bouwen. Voor Amerika zelf is dat een levenskwesitie, omdat het tot een belangrijk uitvoerland geworden is en de hierdoor gevormde kapitalen alleen in het buitenland winstgevend belegd kunnen worden. Daarvoor is China met zijn bevolking van een kleine 500 miljoen mensen in een achterlijk land, het in de eerste plaats aangewezen terrein.

Ook Engeland heeft grote belangen in Azië, in het bijzonder in Engels-Indië, Iran en Irak (petroleum). Daarom is het beheersen van de Middellandse Zee voor de Engelse bourgeoisie een levenskwesitie. Wordt de veiligheid van deze zeeweg door anderen betwist, dan is de verbinding met het moederland in gevaar, zodat het de

Aziatische gebieden niet meer kan beheersen. Het ligt voor de hand, dat de Nederlandse en de Franse bourgeoisie, die beiden uitbuitingsgebieden in Azië hebben, hier als het ware op een „natuurlijk“ bondgenootschap met Engeland zijn aangewezen, en dus voor dezelfde „heilige idealen“ hebben te vechten.

Rusland is de grote wereldmacht in het Aziatische gebied. Het beslaat een zesde der aarde, waarvan het grootste, zij het op het ogenblik misschien nog niet het belangrijkste deel, in Azië ligt. En vooral het Aziatische deel is nu in volle industriële en agrarische ontwikkeling, wat stellig ook verband houdt met het feit, dat de bedrijven daar in tijden van oorlog het minst kwetsbaar zijn. De Russische bureaucratie denkt er echter niet aan, het land geheel of nagenoeg geheel los van de andere machten der wereld tot ontwikkeling te brengen. Ze wil of ze moet, dat laten we voor het ogenblik buiten bespreking, de strijd om de afzetmarkten, grondstofgebieden en de landstroken met goedkope arbeidskrachten met de grootmachten der wereld voeren. Vandaar het meedoeden aan de economische conferenties der wereld, het afsluiten van handelsverdragen en het opnemen van leningen in het buitenland. Ze speelt het spel der andere

kapitaalmachten mee en bedient zich van precies dezelfde methoden, terwijl ze daarnaast ook nog het „socialisme“ als propaganda binnen de arbeidersbevolkingen hanteert. Rusland is daarom, evenals de andere machten, een drijvende kracht naar de nieuwe mensenslaching, die nu opnieuw dreigt. Het zegt wel, dat het door alle landen omsingeld wordt en dat het zodoende met vernietiging wordt bedreigd, maar het roept daarom niet de arbeidersbevolkingen der aarde op, zich tegen deze nieuwe slachting te verzetten, doch juist integendeel vormen de Stalinistische partijen over de hele wereld de mensen, die zich het hardst op de borst kloppen, dat ze de beste vaderlanders zijn en goed en bloed voor de verdediging van „de natie“ willen geven.

Rusland tracht op het ogenblik de beheersing van de Middellandse Zee door de Engelsen te breken, wat van betekenis is voor de Russische veroveringspolitiek in Europa en voor het breken van de Engelse macht in Azië. Van Turkije verlangt het daartoe de toestemming tot het bouwen van steunpunten aan de Dardanellen, omdat de Russische Zwarte Zee-vloot eventueel ongehinderd naar de Middellandse Zee kan opstomen. Van Griekenland verlangt het een haven in de Dodekanesus,

het verlangt Benghazi aan de kust van Afrika en invloed bij het beheer over de Straat van Gibraltar, de toegang tot of uitgang van de Middellandse Zee. Voor de Engelse bourgeoisie zijn deze Russische eisen op zichzelf reeds een oorlog waard.

De Russische aanspraken gaan echter verder. Het Russische petroleumbekken Bakoe is een van de belangrijkste der wereld, maar het ligt op het ogenblik heel ongunstig bij een nieuwe uitbarsting van de oorlog. Het grenst namelijk direct aan het oude Perzië, tegenwoordig Iran, waar de Engelsen altijd een aanzienlijke invloed hadden. Voor de bescherming van het Russische oliegebied is het uitbannen van de Engelse invloed dus een eerste eis. Toevallig en gelukkig voor de Russen is sinds korte tijd een deel van Perzië in opstand gekomen en heeft zich van het oude land losgemaakt, om als „zelfstandige staat“ verder te gaan. Nu verlangt Rusland echter verder de zeggingschap over heel Iran. Voor Rusland is dat van belang voor de verdediging van zijn oliegebied, voor Engeland is het noodlottig, omdat daarmee een wig in de weg van Engeland naar Engels-Indië geslagen zou zijn. Kortom: Rusland doet aanspraken gelden, die onherroepelijk tot een nieuw losbranden van de oorlog moeten leiden.

In China kruist Rusland vooral de degen met Amerika. China is een land zo groot als de Verenigde Staten van Amerika, maar het overgrote deel van de bevolking is in Centraal China opgehoopt. De buitengebieden omvatten niet meer dan 50 miljoen mensen, de bevolkingsdichtheid is daar nog niet de helft van U.S.A. Deze gebieden zijn rijk aan mogelijkheden tot exploitatie, zowel wat betreft landbouw als industrie. Tot nu toe zijn er echter nauwelijks wegen door deze gebieden en er zijn dus nog geen mogelijkheden van transport. Rusland en Amerika azen beiden op de nieuwe mogelijkheden van exploitatie; Amerika voor het spuien van de massa-productie der Amerikaanse trusts en het beleggen van de nieuw-gevormde kapitalen, de Russen vooral voor het verkrijgen van producten, die bij de opbouw van Aziatisch Rusland onontbeerlijk zijn.

Er is echter nog een andere reden, waarom de Russische machthebbers Amerika niet zonder meer hun gang laten gaan in China. En deze is, dat het opbouwen van een modern kapitalisme in China onder Amerikaanse leiding, met Amerikaanse kapitalen, binnen niet al te lange tijd een geweldige bedreiging voor Rusland wordt. China is zo rijk aan de meest verschillende grondstoffen, dat het snel tot industriële macht kan worden, zoals ook Rusland dat in korte tijd geworden is. Dan heeft Rusland een „tweede Amerika“ vlak aan zijn grenzen. Wat dat voor Rusland betekent, behoeft nu geen nader betoog.

Het is daarom absoluut zeker, dat Rusland er niet aan denkt, de strijd om China tegen Amerika op te geven. Integendeel. Vandaar dat Rusland Mandsoerije bezet houdt, hoewel 't het per 1 Februari reeds had moeten ontruimen. Vandaar zijn invloed op het Westelijke deel van China, het z.g. „Sovjet-China“.

Deze dingen worden zo langzamerhand voor iedereen duidelijk en dit brengt de grote ontgoocheling van de lang gekoesterde „vredes-illusie“. De vrede is er nog niet. De oorlog stagneert slechts, hij wordt nu met andere middelen voortgezet en men betreft nieuwe posities voor de strijd, die onvermijdelijk losbrandt om de nieuwe afzetgebieden, grondstofgebieden enz. De bezittende klasse van West-Europa en Amerika wijzen Rusland aan als de aanstichter van de nieuwe oorlog, omdat het streeft naar de wereldmacht. De Russen beschuldigen de „kapitalistische wereld“, dat deze hen omsingelt, om hen te vernietigen en dat ze haar daarom een slag vóór moet zijn. In werkelijkheid is de een net zulk een drijvende kracht in de nieuwe vernietiging als de ander, omdat ze de verzekering van hun macht en hun bestaan alleen in de vorm van imperialistische verovering of doordringing kunnen vastleggen. Voor het oproepen van de bevolkingen, om een einde aan de uitbuiting te maken, door zelf meester te worden over de leiding van het maatschappelijk leven, is in beide „systemen“ geen plaats.

GREPEN uit de *Répertoire Littéraire*

Stil zitten de anderen op hun plaatsen. Na een tijd heft Butendrift het hoofd op. En alsof de mannen ontwaken. „Het schip is behouden!“ „Maar de mannen!“ Seydlitz, Moltke, Derfflinger! Maar de Blücher! Die op de Blücher waren! En op de Seydlitz, die in torens Caesar en Dora waren! „Slachtoffer!“ En waarom? Om een paradedocht! Voor een demonstratie, die geen waarde heeft! Zo'n vervloekt Engels vliegtuig moest er komen en een bom op het vlaggeschip! In n valen, precies op de kajuit van den vlootcommandant. Wij behoeven niet te zitten jammeren en op een vlieger moeten we ook niet wachten. Als ik het voor het zeggen had, zou niemand meer een schip hanteren als de volgende keer een paar schepen een aanval moesten ondernemen. Of allemaal varen of niemand! De admiraal springt op. Het over zijn voorhoofd en linker oog lopende lidteken ziet er uit als de rode striem van een zweepsag over het gelaat. „Onze schepen zijn slecht, de machines te langzaam, de artillerie niet vragend genoeg, de leiding belabberd. Daarbij geloven de heren, dat zij alles kennen en dat wij geen bliksem weten.“ „Die rekenen alleen met schepen en vergeten, dat niet schepen, maar mensen vechten,“ onderbreekt Kobis hem. „Alles, wat wij kunnen doen is, de waarheid uitschreeuwen, elken dekkoolie en stoker vertellen, wat er aan de hand is! Dat zullen we doen! Dan zullen we zien! Maar alleen de waarheid, geen woord meer,“ verlangt Kobis. Hij zet zich niet meer neer, drukt zijn muts op het voorhoofd. „Ik moet zien dat ik onze boot nog te pakken krijg!“ De anderen roepen den keizer, laten bier aanrukken en blijven nog een ogenblik tezamen zitten.

Zr. Ms. Thüringen. 10 uur 's nachts. Bootsmansfluitjes gillen. Bevelen worden uitgezonden. „Anker lichten.“ „Zeeposten-betrekken.“ De mannen klimmen op de bak, gaan aan het ankerspil. Kruiken worden gedraaid. Het spil kreunt onder de instomende stoom. Schakel na schakel wordt de ketting door het kluisgat geleid.

De door de officieren bezette brug is in het duister niet te zien, alleen de dikke rookwolken, die uit de schoorstenen opstijgen. Een bende matrozen stort zich op de bak. Ze hebben zich geen tijd gegund, half aangekleed, velen barvoets. „Jongens, kinderen, dat is waanzin!“ „Handen van het ankerspil. Wij varen niet meer! Moeten ze zelf maar varen! Moeten ze alleen verzuipen!“ Een adelborst, een luitenant, officieren. Dreigend opgeheven pistolen! De mannen gehoorzamen aan de dwang en de in lange jaren ingepompte discipline. De ketting dreunt en klijst, hij wordt korter. Het anker hangt vrij, slaat zwaar tegen de pantserhuid van het schip. De schoorstenen spuwen vonken. Schemerig vaart een schip voorbij. Nog één! De vloot is in beweging. Door de nacht gaat een gil, een enkel mens schreeuwt. Uit honderden kelen komt de echo, woede en vertwijfeling. Het bovendeck van de Thüringen is zwart van matrozen. In dit moment valt het andere anker; een paar man hebben het laten vallen. De ketting dondert door het kluisgat en legt het schip opnieuw vast. Nu zijn de stokers er ook bij. De stokers trekken de vuren. De rookpluimen zijn weg, witte stoom kwelt uit de schoorstenen. Er komt beweging in de massa's. Zij stormen door de kazematten naar de voorbatterij, verzekeren de ankerketting, sluiten het onder manschapsdek liggende onderofficierslogies en schakelen het deksel van het kluis. Zij snijden geilen en lopers door, geen boot kan worden uitgezet. Officiëren, die van de brug afkomen worden met alles mogelijke geworpen: waskommen, zeelaarzen, ketelstelen.

Armen, vuisten! Het beeld van den „Overwinnaar van het Skager Rak“ vliegt aan stukken. Lampen worden vernield. Geweren, patronen verdeeld. Munitie voor de secundaire batterij aangesleept. De kazematten dreunen. „Vrede moet er komen! Wij willen vrijheid.“ „De aristocraten, de halsafsnijders. Weg met de keizerlijke marine!“ Een schijnwerper! Morsetekens! Zr. Ms. Helgoland antwoordt: „Kameraden, doorzetten! Wij doen het

zelfde!“ De Thüringen blijft op Schillgreede liggen. De Helgoland blijft op Schillgreede liggen. De vloot, de pantserskruisers en slagschip-eskaders varen. Onder de witte lichtkogels der schijnwerpers is het den commandant gelukt, de groepen op de dekken te verstrooien en het ankerlichten door te zetten. De laatste maal doen de zee-officiëren een beroep op het plichtsbesef, speculeren op de lichtgelovigheid van de manschappen. „Neen, wij varen niet tegen Engeland! Wij gaan mijnen zoeken! Er zijn nog 90 onderzeers buiten. Die kennen de vaargeul niet. Die moeten we binnenhalen!“ De vloot marcheert in een lange kielinie. Langzaam, de stokers houden de stoom laag. Twaalf tot 14 zeemijlen zijn genoeg om mijnen op te vissen, om de duikboten binnen te brengen. Bij het verlaten van de Jadeboezem steekt de wind op. De nevelvlucht scheurt, vochtig schemeren de sterren. De schepen bewegen zich met het langzame ritme der zee. Verandering van koers! Het weer komt van de andere zijde. Dat bemerkt men tot beneden in de kazematten. Koers Noord-West! Naar Engeland! Bevelen, die niet van de brug komen: Uit de koolen! In de voorbatterij! Alle hens in de voorbatterij! Daar staat er één op de kettingkast. Koers Noord-West! Een uitval! Op de tafel bij de navigatie-officier liggen de kaarten van de Oostkust van Engeland. Op de loopbrug staat de verf klaar om de schoorstenen te schilderen! Zij hebben ons bedrogen als altijd. Vier en een half jaar oorlog! Nu is het einde daar! Hun carrière is naar den duivel, hun heerlijk werkloos bestaan! Zij zijn bang voor de toekomst en willen zich het leven benemen! Deze uitval is zelfmoord. Wij willen niet daaraan meedoen! Daarvoor lenen we onze botten niet! Het schip rolt over de oceaanading. Een halfduizend man hangen in de voorbatterij aan de kettingkast. Op muiterij staat de doodstraf....

... De misleidingsmanoeuvre gaat niet op. In de stookplaatsen stijgen de stoomwolken op als reusachtige wilde nevels. In de schijn der vuurtongen, kampende kluyens lichamen. Machinisten en sergeants worden door de massa's weggeduwd. De laatste ketel valt uit. Het schip blijft liggen. Het een na het andere schip scheert uit de linie en legt zich dwars in de zee. De stuurlaars drijvende vaartuigen gelijken dode, dik opgeblazen dierenlijven. De opmars van de vloot wordt gestaakt.

Voorvechters der democratie

In alle toonaarden hebben de liberalen het liedje reeds gezongen. Ordening betekent slavernij. Kort geleden nog verscheen van de hand van den bekenden professor Friedrich A. Hayek een geschriftje getiteld: „The road to serfdom” — „De weg naar slavernij”.

Hayek betoont zich van zijn standpunt gezien, zeer openhartig. Hij schrijft o.a.: „Als zij hun bedoelingen willen bereiken, moeten zij, die voor ordening zijn (de planners) macht kunnen uitoefenen — macht van den eenen mensch over den anderen — zoo groot als voordien nooit werd gekend. Hun succes zal afhankelijk zijn van de mate, waarin zij tot die macht zullen geraken. Democratie is een hinderpaal voor die beperking van de vrijheid, waaraan het gecentraliseerde bestuur van economische werkzaamheid behoefte heeft. Hieruit ontstaat de botsing tusschen orde en democratie”.

En op een andere plaats zegt hij: „Maar als die economische macht gecentraliseerd wordt als een politiek machtsinstrument, al dit een graad van afhankelijkheid te voorschijn roepen, die men nauwelijks van slavernij zal kunnen onderscheiden. Men leeft naar waarheid gezegd, dat in een land, waar de staat eenige werkgever is, oppositie de hongerdood beteekent”.

De oppositie, die in Amerika werd gevoerd tegen de geleide economie (Hayek's boekje verscheen in 1944 in Amerika) vindt ook haar weerklink in Nederland. De woordvoerders van deze oppositie vindt men o.a. in vroegere liberale

kringen: één van deze is, zoals bekend, het „Handelsblad”.

In een artikel „Leiding en Dwang” wordt, zoals zo vaak, tegen de geleide economie van leer getrokken. „Er is niet veel fantasie voor nodig”, zo schrijft het blad, „om te begrijpen, dat de dicteerende, prijsbeheerschende, productie en consumptie-bepalende, socialiseerende en nationaliseerende overheid ten slotte in haar „leidingsleiding” hoe langer hoe minder oppositie zal kunnen dulden, welke spaken tusschen haar in elkaar grijpende wielen zou kunnen steken. Van dat moment tot de beknotting der geestelijke vrijheid is nog slechts een stap”.

Wij willen in dit artikel de oprechtheid van de vroegere liberalen en hun tegenwoordige aanhang ten aanzien van de handhaving en de uitbouw der democratie, zoals zij die verstaan, niet in twijfel trekken, ofschoon de houding van deze heren ten opzichte van andere onderwerpen dan de geleide economie, hier wel enige aanleiding toe zou kunnen geven. Veelmeer willen we ons hier bezighouden met het karakter van de kritiek, die de liberalen en allen, die zich daartoe min of meer rekenen, op de ordeningseconomie uitoefenen. Want wanneer twee hetzelfde of bijna hetzelfde zeggen, het is een oude en vervelende waarheid, behoeft dit niet hetzelfde te betekenen.

Ook in dit blad is zo vaak reeds een critiek op de ordening uitgesproken. Daarbij hebben wij er niet de minste twijfel aan laten bestaan, dat deze geleide economie een ordening is van de vroegere „vrije maatschappelijke organisatie”, waar het „Handelsblad” naar terugverlangt. Het is bekend, waarom dit blad, als

sprekbus van de ondernemersklasse, zulk een vurige voorstander van deze vrijheid is. Het ingrijpen van de staat betekent, dat de regeringsinstanties het privaatrecht der ondernemers niet meer alleen aan hun uitsluitende beschikkingsmacht overlaten. Zij grijpt niet alleen in op de richting en de grootte van de productie. Als het daarbij zou blijven, zou het ergste leed nog wel geleden kunnen worden. Het moderne ingrijpen van de staat en zeker, zoals het in het voorontwerp-wet op de bedrijfschappen wordt voorgesteld, gaat veel verder. Het houdt zich bezig met de vestiging, uitbreiding en stillegging van bedrijven; de normalisatie van voortbrengselen en bedrijfsmiddelen; de administratie van ondernemingen; de lonen en andere arbeidsvoorwaarden; kortom het houdt zich bezig met de financiering en winstuitkering van ondernemingen. En juist dit laatste is het, wat voor de ondernemers het tere punt is. Zij hebben niet meer de vrije beschikking over de winst, die de arbeidersklasse voortbrengt. En daartegen keert zich dan ook hun strijd. Hun vrijheid van handelen bestaat in hun voorstelling als vrijheid van uitbuiten, vrijheid om uit te buiten in een graad, zoals dit met hun directe belangen in overeenstemming is. Deze vrijheid is hun democratie, de democratie van de maatschappelijke organisatie op de grondslag der vrije loonarbeid.

Men beweert wel eens en het is zeker niet onjuist, dat de democratie (en ten overvloede zij het nog eens gezegd, dat we de politieke democratie der burgerij bedoelen), ontstond in een tijd, toen de opkomende bourgeoisie voor haar vrijheid vocht tegen de adel en geestelijkheid. Dat de vroegere ondernemersklasse zich echter democratisch kon blijven noemen, komt niet zozeer door de strijd, die zij in het verleden had gestreden, maar veelmeer door de bijzondere wijze, waarop het productie-proces gedurende de gehele 19de en het begin der 20ste eeuw verliep. Op de vrije markt immers (en tot voor kort leek het naar buiten, of het inderdaad zo was) kon de individuele aanbieder en de individuele vrager genelei invloed uitoefenen op het tot stand komen der wereldmarktprijzen, juist omdat zij als individuen optraden. Elke ondernemer vocht voor zijn waar, vocht met die middelen, die hij het best kon hanteren, vocht met de reclame en de politieke middelen, die aan zijn doel het best beantwoordden. Deze vrijheid der ondernemers kwam dus voort uit de vrije beschikking over hun productie-middelen en de winst die zij maakten. De politieke democratie der burgerij vond voortdurend haar voedingsbodem in de heersende wijze van productie en verdeling.

Hierbij hebben wij dus geheel buiten beschouwing gelaten de vorming der monopolies en de politieke middelen, die achter de schermen werden gebruikt om de vrijheid der zwakkere kapitaalbroeders te breken. Reeds sedert lang hebben wij er op gewezen, dat parlementen gemaakt en gebroken werden door de financiële macht

der trusts en grote banken, dat het prijsverloop niet meer tot stand kwam op de grondslag der vrije concurrentie.

Onze critiek ondervindt in de huidige tijd echter ondersteuning van een kant, waarvan het nodig is, deze met alle reserve tegemoet te treden. De moderne planners in hun strijd tegen de theoretische woordvoerders van de „vrije maatschappelijke organisatie”, hebben wapenen nodig en deze menen zij te kunnen vinden in het Marxisme. Zij wagen het zelfs openlijk te zeggen, dat men door het afwijzen van bepaalde leerstukken uit het Marxisme het monopolie-verschijnsel te veel heeft veronachtzaamd. Enige tijd geleden, werd door een der Nederlandse professoren, M. J. H. Cobbenhagen, beweerd, dat door het afwijzen van Marx' filosofische grondslag, zijn arbeidswaardeleer als bagatel wordt behandeld. Het teruggrijpen van deze burgerlijke economen op de marxistische economie heeft echter tegelijkertijd tot gevolg, dat de in hun mond tot frase geworden marxistische terminologie, de moderne kapitaalsdictatuur versluiert.

Wij zien de plan-economie als de organisatie van het kapitaal in noodtoestand, als de doorgevoerde kapitaalsdictatuur der grote monopolies door middel van de staat. Dit dus in volkomen tegenstelling tot de planners, de „ware” democraten, die in dit alles de groei naar het socialisme of zelfs het socialisme-zelf zien.

De liberale economen als woordvoerders der ondernemers, zien hun vrijheid door de democratie der planners bedreigd. Voor hen is het een beperking van de vrije beschikking over hun kapitalen. Daarom noemen zij de democratie der ordenaars dictatuur of staatsocialisme. Zij verlangen terug naar het gouden tijdperk van het vrije spel der krachten, der vrije concurrentie, al geven zij dan ook toe (de nood der tijden kennend), dat staatsingrijpen niet geheel en al kan worden vermeden. Beide dus noemen zich voorvechters der democratie. Maar in werkelijkheid zijn zij de schildknepen van een oude en een nieuwe kapitaalsmacht. In de felle klassebetsingen, die tusschen arbeiders en oude of nieuw georiënteerde machten zullen uitbreken, zal echter duidelijk worden, dat de democratie, zoals de strijdende arbeiders deze uitleggen, er heel anders uitziet.

De strijd voor de verwezenlijking der arbeidersdemocratie is een strijd, waartegen de oude en moderne onderdrukkers zich in één front zullen keren. Want het betekent, dat de ordening van het maatschappelijk leven ligt in de handen van de verenigde bedrijfspersonelen. En deze macht haten beide uit het diepst van hun hart, want het betekent de onteigening van alle bezit uit handen der particuliere ondernemers, en ook het breken van alle politieke en economische macht van de regeringsinstanties.

In Oost-Duitsland

(EIGEN CORRESPONDENTIE)

Een onzer kameraden reisde gedurende 14 dagen in het door de Russen bezette deel van Duitsland, en bezocht daarbij Berlijn, Dresden en Leipzig. Van zijn bevindingen zond hij ons een uitvoerig bericht, waarvan we een en ander publiceren. Hij schrijft onder andere:

Misschien is het goed met een kleine schets van de reis te beginnen, omdat dit een algemene indruk geeft van de toestanden, die nu in het door de Russen bezette gebied heersen. De treinen zijn natuurlijk overvol, ondanks het verdubbelen van de tarieven (wat alleen in de Sowjet-zone het geval is), en de reis duurt twee tot drie maal zo lang als vroeger. Iedere trein heeft voor de leden van het Russische leger aparte waggons, wat de Russen echter niet verhindert, burgerwaggons voor private doeleinden te doen ontruimen. Het kan iemand te allen tijde gebeuren, dat men drie minuten voor het vertrek van de trein op het perron gezet wordt en de reis tot de volgende dag moet uitstellen. Ook onderweg kan men allerlei moeilijkheden hebben. Op de reis van Leipzig naar Dresden bijv. werd de locomotief in Coswig afgehaakt, omdat de commandant deze nodig had. We kregen toen een „prentenboek-locomotief”, die telkens moest blijven staan, om de nodige druk op de ketel te krijgen.

PLUNDERINGEN.

Uit onbekende overwegingen werd de treinenloop door de Russen in deze zin verandert, dat er nauwelijks sneltreinen lopen. Zodoende moet men op vele kleine stations overnachten. De wachtkamers zijn dikwijls zo vol, dat honderden de hele nacht moeten blijven staan. Ofschoon de Russen eigen wachtkamers hebben, begeven ze zich toch dikwijls in de wachtkamers der burgerbevolking, hoewel duidelijk staat aangegeven, dat ze daartoe niet de bevoegdheid hebben. Zo

kwam bijv. in Jüttenburg de Duitse stationchef tegen middernacht de reizenden in de wachtkamer verzoeken, hem terstond te waarschuwen, wanneer de Russen het den reizigers lastig mochten maken. Nauwelijks was hij verdwenen, of twee soldaten begonnen de bagage te onderzoeken, die onder de tafel was geplaatst. (Deze bagage was dan, wat na verschillende onderzoeken en plunderingen nog overgebleven was). Plotseling nam een soldaat een koffer, die onder een naburige tafel stond en stootte de eigenares van haar stoel, toen deze haar koffer in bescherming wilde nemen. Een vuistslag wierp haar op de grond. Toen de andere reizigers den Rus de weg wilden versperren, om te ontkomen, bedreigde hij ons allen met de revolver. Zijn kamerad greep een tweede koffer en zo steventen beiden naar de uitgang, om in het donker te verdwijnen. Een officier was bij dit tafereel de zwijgende toeschouwer. Pas toen de rovers zich verwijderd hadden, maakte hij zo iets als een protocol. Later verscheen een commandant met militaire politie en Duitse politiebeambten. Maar groot was onze ontsteltenis, toen we ons allen moesten legitimeren en enigen werden gearresteerd wegens onvoldoende papieren.

In Falkenburg, waar we 's avonds om 7 uur moesten vertrekken, stegen 5 minuten voor het vertrek 5 soldaten in en verblindden de reizigers met zaklantaarns. Ze verwijderden zich echter snel, maar namen een koffer van een der reizigers mee. Op de reis van Berlijn naar Wittenberg hadden de Russen in de bagage-afdeling alle koffers opengebroken en de inhoud er uit gehaald. Op de reis van Wittenberg naar Leipzig maakte een Rus zich van de bagage van een echtpaar uit ons gezelschap meester. Toen de eigenaar bezwaren maakte, voegde de soldaat hem toe: „Fascist”. Dat is voldoende, want van iemand, die tot fascist gestempeld wordt, mag

men zich zonder meer van zijn eigendommen meester maken. In Wittenberg zelf werden verschillende reizigers uitgeplunderd en hun verstrooide papieren werden gedeeltelijk als „gevonden” door de Russen in de wachtkamer gedeponeerd.

De begrippen omtrent persoonlijk bezit, zoals de Russische soldaten die hebben, worden klaarblijkelijk vergaande door de commandanten gedeeld. Want bij het binnentrekken van het Rode Leger werd dienovereenkomstig gehandeld. Meubelen en gebruiksvoorwerpen werden zinloos kapotgeslagen met de opmerking: „Deutschland kaput”. Merkwaardig is, dat de plunderende Rode soldaten iedere arbeiderswoning voor een kapitalistenverblijf aanzagen. Hoe zindelijker het er uitzag, des te onverbiddelijker luidde het oordeel: „Kapitalist”. Het is echter overbodig de plunderingen en verkrachtingen uitvoerig te schilderen. Ook de Duitse Stalinisten hebben mij aan een onnoemelijk aantal voorbeelden doen zien, welke afschuwelijke weken op het binnentrekken der troepen volgden. Plunderingen en verkrachtingen als massaverschijnsel zijn een feit. De ziekenhuizen liggen vol met geslachtszieke vrouwen en geneesmiddelen ontbreken. Gevallen van plundering en verkrachting gaan voort, doordat de bezettingstroepen afgelost worden en de nieuw aangekomen zonen der steppe opnieuw beginnen. De leden van de Komm. Partij worden daarbij niet ontzien. Een K.P.D'er, die zijn lidmaatschapsboekje toonde, werd dit uit de handen gecast en het werd honend verscheurd. De Russen vragen er niet naar of de fiets of de vrouw bij een communist hoort of niet. Dat is hun onverschillig. Toch stelt de bevolking ook de communisten verantwoordelijk voor de plunderingen der soldaten. En de K.P.D.-mensen weten alleen als verontschuldiging voor de afschuwelijkheden aan te voeren, dat de Duitsers de Russen hetzelfde aangedaan hebben.

Uit krijgsgevangenschap.

De ervaringen van de Duitse soldaten, die nu uit krijgsgevangenschap ontslagen worden, dragen er ook niet toe bij het aanzien van Rusland te verhogen. We ontmoeten zulke soldaten, die in de Poolse mijnen te werk gesteld waren. Verluisd, uitgehongerd en ziek leken ze meer op dieren dan op mensen. Het was niet om aan te zien, hoe een man een stuk brood verslond, dat we hem in de ondergrondse tram van Berlijn gaven. In alle steden en dorpen vindt men zulke ontslagen krijgsgevangenen. Ze bekritisseren, dat hun officieren beter eten kregen dan zij, dat in de gevangenkampen weer de militaire groet werd ingevoerd voor hun „meerdere” en dat geen onderscheid gemaakt wordt met de gevangenen, die uit een concentratiekamp komen, of tot de K.P.D. behoren. Voor de Russen geldt slechts één vraag en die is: Is die man tot werken in staat?

Vijf klassen in de voeding.

Het vijf-klassen systeem bij de voeding zet ook veel kwaad bloed. Klasse 5 is de klasse der huisvrouwen en de tot arbeid ongeschikten. Deze klasse krijgt o.a. geen boter en vet. Men kan zich voorstellen, hoe deze communistische „voeding” van de werkzaamheden van de huismoeders op de bevolking werkt. Het sterftecijfer is vrij hoog, ofschoon de mensen niet van honger sterven. Het lichamelijke weerstandsvermogen is echter zo gering geworden, dat de mensen aan eenvoudige ziekten te gronde gaan. In Berlijn hebben de kinderen boven de 6 jaar sinds Mei nog geen kruppel melk geproefd. Communistische functionarissen verklaarden ons, dat men in de districtsbesturen der partij storm loopt tegen het 5 klassensysteem, maar tot nu toe zonder resultaat.

Ontgoocheling.

Bij mijn wederzien van een oude, communistische kamerad, zei deze tot mij: „Ik ben grenzeloos ontgoocheld”. Zijn dochter ergerde zich in het bijzonder aan de afschuwelijke zucht naar jenever bij de Russen. Het is daarom geen wonder, dat de Duitse arbeidersklasse zich afvraagt: „Is dat het socialisme?”

INGEZONDEN

Tweeërlei maat

De uit Indië repatriërenden worden van de Handelskade in Amsterdam, naar Austerlitz gebracht en vandaar per autobus netjes tot aan de deur van hun woningen. In Austerlitz ontvangen ze de volgende toewijzingen:

Voor de man: hoofddekse, overjas, colbert, costuums, schoenen, das, 2 overhemden, 2 camisolles, 2 onderbroeken, 2 p. sokken, 1 halsdoek, handschoenen, bretels, 3 zakdoeken, pyama, pullover, „Kitbas”, en aan geld f 200.— voorschot... Voor de vrouw: mantel, japon, 2 p. kousen, 2 onderjurken, 2 directoires, 2 camisolles, 3 zakdoeken, bustehouder, Jarr. gordel, pyama, schoenen, wanten, halsdoek, „Kitbas”, en aan geld f 50.— voorschot.

Je zou je gaan afvragen of deze mensen hier in 'n enkel lendedoekje zijn aangekomen, daarmee niet bedoelend dat die toewijzingen nou bepaald overdueren zijn, maar... is het niet een opvallend verschil in behandeling, met deze van de Nederlandse arbeiders die uit Duitsland repatriëerden? Zelfs hun verdiende geld werd aan de grens afgenomen; totaal berooid kwamen ze thuis. Voor ondersteuning werden ze verwezen naar de arbeidsreserve en wat kregen ze van „Volksherstel”?

Wat krijgen de arbeiders op 't ogenblik van de distributie toegewezen? 'n Huismoeder die wat ondergoed had aangevraagd, ontving 'n toewijzing voor, zegge en schrijve: één herndl! Onderwijl worden haar dochters, met mooie praatjes, naar atelier gelokt om mee te helpen aan de opbouw. En laat die dan geen lastige vragen gaan stellen, want waar de door hen vervaardigde goederen heengaan, daar hebben ze nikt mee te maken!

Als je denkt wanneer toch 's degenen die alles maken, aan de beurt zullen komen, verneem je opeens 'n verheugende tijding door de radio, want het gaat over schoenen voor iedereen. En dan blijkt het 'n schoenen-loterij te gaan worden. Je nummer is het laatste van je stamkaart. (Kokadorus, draai je rad van avontuur!) Of is het soms niet belachelijk zo 'n maatregel, als je in het z.g. Vrije Volk kan lezen, dat zowel fabrikant als winkelier voldoende schoenen hebben, maar dat er geen zegels door de distributie worden uitgereikt?

Niemand zal beweren dat het makkelijk is iedereen tevreeden te stellen, maar het loopt met de ambtenarij toch wel de spuigaten uit! Hoelang nemen we het nog, dat we zo bedonderd worden?

VAN DE MAASKANT

De N.V. Chocoladefabriek „De Baronie” te Schiedam is nog zo'n echte ouwerwetse firma. U weet wel, „t is mijn zaak, 't zijn mijn machines en 't is mijn personeel. Alleen wij zullen beslissen wat er wel of niet gebeurt zal”. De grootst mogelijke uitbuiting tegen de laagst mogelijke lonen. Over verbetering van arbeidsvoorwaarden mocht zelfs niet gesproken worden en had men de brutaliteit om over loonsverhoging te praten of er om te komen vragen, dan was het onverbiddelijk de poort uit. Dat was nu al zo'n 37 jaar goed gegaan en dank zij de verdeeldheid van het personeel, was het ook mogelijk dat dit 37 jaar goed kon gaan. Echter, de arbeiders begannen zo langzamerhand iets te leren en ook bij de Baronie gaven de arbeiders blijk iets geleerd te hebben.

Enige weken geleden vroegen enkele jongere arbeiders om opslag. Resultaat was de oude gebruikelijke methode. De poort uit. De E.V.C. wilde bemiddelen, doch werd op onbeschofte wijze afgepoeierd. Enkele weken later vroegen een viertal meisjes eveneens om opslag en weer was het resultaat hetzelfde. Weer werden bemiddelingspogingen van de E.V.C. afgepoeierd. Dit ging de arbeiders uiteindelijk toch al te gortig worden. Zij staken de koppen bij elkaar, met gevolg dat zij Dinsdagmorgen 5 Maart in staking gingen. Het ging hier om 150 arbeiders.

De directie poogde direct dit conflict kleiner voor te stellen dan het was en berichtte aan de pers, dat het slechts ging om een 80 man en dat het bedrijf zonder stoornis doorwerkte. Feit is echter, dat van het 250 arbeiders tellende bedrijf er ruim 150 momenteel in staking zijn en praktisch alleen het kantoorpersoneel, de chefs en enkele oudere arbeiders nog werken. Alle stakende arbeiders hebben een

ontslagbrief in huis gekregen, terwijl pogingen van de zijde der directie in het werk worden gesteld om de arbeiders, door het aanbieden van individueel betere arbeidsvoorwaarden, weer in het bedrijf te lokken. Deze vliegen er echter niet in en blijven eisen, voor allen betere loon- en arbeidsvoorwaarden of anders geen een de poort meer in.

En, we behoeven er bijna niet eens extra melding van te maken, N.V.V., Christelijken en Katholieken trachten de actie van deze arbeiders voor de zoveelste maal te doorkruisen, door haar leden te verbieden de personeelsvergaderingen te bezoeken en door zelf onafhankelijk van de E.V.C. onderhandelingen met de directie te voeren. Doch de stakende arbeiders zijn niet van zins om verbeteringen uit de handen van N.V.V. c.s. te ontvangen. Zij willen dit alleen door eigen strijd afdwingen.

De Bond zonder leden in de bedrijven, het N.V.V., heeft dan toch maar bewezen nog heel wat mans te zijn. Wat de stakende havenarbeiders nog steeds maar niet voor elkaar hebben kunnen brengen, heeft de bond 'm gelapt. Onversaagd heeft men de onderhandelingen voortgezet en het resultaat heeft men in de pers kunnen lezen, Maandag 11 Maart werden de nieuwe voorwaarden van kracht. Het loon voor de vaste arbeiders is gebracht op f 39,55, zulks overeenkomstig de voor vergelijkbare arbeid geldende lonen. Voor de losse arbeiders is een overeenkomstige verhoging vastgesteld. Bravo, bravissimo. Alleen hebben we zo het idee, dat het gros der havenarbeiders met deze regeling nog lang niet accoord zal gaan. Want het lijkt ons, dat deze regeling slechts als een soort afbetaling op de oorspronkelijke eisen kan worden opgevat.

Landingen in Indonesië

Eind verleden week berichtte de pers, dat vier bataljons Nederlandse troepen, ter sterkte van ongeveer 3000 man begonnen waren, te Batavia aan land te gaan. Grotere eenheden zouden tegelijkertijd gaan landen in Semarang en Soerabaja. Zij maken, gaat het bericht verder, de eerste golf uit van een totale strijdmacht van ongeveer 20.000 man, welke zich nog op zee bevindt, of gereed staat uit Malakka en uit andere delen van Indonesië te vertrekken.

Eindelijk is het zo ver. Eindelijk heeft men weer troepen op Java. Eindelijk kan men weer geleidelijk de macht in handen gaan nemen. Want daar is het om te doen, alle besprekingen met, en alle beloften aan de Indonesiërs gedaan ten spijt. We hebben er geen moment aan getwijfeld, of dat, wat de regering wilde, was niets anders dan tot een zo spoedig mogelijke terugkeer van de oude toestanden te komen.

Toen Dr. van Mook naar Indonesië terugkeerde, meldde de pers, dat er vier punten waren, waarover onderhandeld moest worden. Een van deze punten was de verdediging van Indonesië. Men heeft toen dat bericht wel tegengesproken, doch uit de aanbiedingen die men een poosje later aan Sharir deed, bleek uit niets dat men deze verdediging had prijs gegeven. Hoe zou dit ook kunnen? Men heeft nu eenmaal troepen nodig om de belangen van onze bourgeoisie te be-

schermen, want dat er aan deze belangen weinig getornd mag worden, staat ook wel vast. Bovendien kan men met deze troepen druk uitoefenen en straks kan men ze misschien gebruiken om zijn argumenten bij de besprekingen wat meer „kracht” bij te zetten.

In ieder geval zal men hen straks, als men met Sharir tot een compromis is gekomen, voor het in toom houden van de „extremisten” gebruiken. Zo ziet men dus, dat het voor de Nederlandse regering zeer gewenst is de beschikking over Nederlandse troepen te hebben. We zien tevens, dat de regering een politiek van geduld en tijd winnen voert, maar dat niets haar van de door haar voorgenomen politiek kan afhouden. D.w.z. een politiek, die er op gericht is, met de uitbuiting van het Indonesische volk zo spoedig mogelijk weer te beginnen. Of zij in hun pogen zullen slagen weten we niet, daar dit voor een groot deel afhangt van de sterkte van de links van de regering Sharir staande groepen, die waarschijnlijk meer het „arbeiderslement”, als men dit zo zou kunnen noemen, vertegenwoordigen. In ieder geval is voor de Nederlandse arbeiders zaak, de ontwikkeling in Indonesië goed in de gaten te houden.

Jong echtpaar (Spartacus-vrienden) zoekt woning of gedeelte van woning in Den Haag of omgeving. Brieven onder No. 722 „Spartacus”, Beursstr. 17, Amsterdam. (Adv.)

V.S.V. - AMSTERDAM

Zondag, 17 Maart, 's morgens 10 u. draait in Theater Kriterion, Roetersstraat, de film over de Chinees-Japanse oorlog.

400 MILLIOEN

Met medewerking van het Mandoline-orkest „Amikeco”
Kaarten à f 0,80 verkrijgbaar bij de bezorgers en Beursstraat 17, Telefoon 40860
Zaal open half 10.

Wat ons opviel

Democratische Gestapo.

De nieuwe regeerders van het Franse kapitaal trachten ons wijs te maken, dat nu ook Frankrijk „op weg is naar het socialisme”. Een onopvallend geplaatst berichtje in „Het Parool” van 7 Maart j.l. meldt: „Te Parijs zijn gisteren tijdens een openbare vergadering 32 Trotskisten gearresteerd, onder wie enkele Nederlanders”. De nieuwe heersers in alle landen, zullen als vanouds, de hun onwelgevallen trachten onschadelijk te maken; ze zullen de revolutionairen hier zus en daar zo noemen, maar overal staan de uitvoerders van dit „socialisme” gereed om hun activiteit door Gestapo-methoden te beantwoorden... Weest op uw hoede!

Ieder voor zich en...

„God is met ons,” zegt Franco en hij zet de Nazi-terreur voort. Hitler gebruikte er „de Voorzienigheid” voor. De keizer van Japan noemde zich „de Afgezant van God”. Engeland dekt zijn gewelddaden met het motto: „God beschermde den Koning”. De Duitse imperialisten voerden reeds propaganda voor de eerste wereldoorlog met het: „God straffe Engeland”. De overvallen op de stakingsleiders en revolutionairen, worden in Amerika verricht in „Gods eigen land”. En Nederland voerde zijn schrikbewind in de Oost ook al uit, „voor God, vaderland en oranje”. Maar „God zij met ons”, lijkt ons aan dat alles niet vreemd.

V. S. V. - vergaderingen

Hilversum.

Iedere Vrijdagavond bespreking van belangrijke onderwerpen in „Ons Gebouw”, Havenstraat. Aanvang 8 uur.

Amsterdam-West.

Maandag 18 Maart a.s. in gebouw „Marco Polo”, Marco Polostraat 178. Aanvang 8 uur.
Onderw.: Bellamy's economie.
Niet-leden toegang 10 ct.

Amsterdam-Centrum organiseert op Maandag 25 Maart a.s. een smal-film avond, „Als wij levenden, sterven...” met muzikale medewerking. Toegang gratis op vertoon van introductie.

23 Maart 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 12

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur: TJEERD WOODSTRA Voorl. adres: Beursstraat 17, A'dam-C.	<i>Proletariërs aller landen, verenigt U!</i>	Adres administratie Trouwingsstraat 8" Postgto 168797 ten name van Uitgeverij „De Vlam” — Amsterdam
--	---	---

Stalin NEEMT DE HANDSCHOEN OP

Op de rede van Churchill in Fulton is het antwoord van Stalin gevolgd. Hoewel Churchill niet officieel als vertegenwoordiger van de Engelse en Amerikaanse regeringen sprak, was de hele opzet en de inleiding door President Truman toch zo, dat niemand eraan hoeft te twijfelen, dat hij de mening van deze regeringen vertolkte. Stalin daarentegen is de spreker van Rusland, hij is de regering zelf, maar hij sprak niet officieel, hij gaf alleen een interview aan een correspondent. Zo zijn ook de woorden niet bedoeld, om de verbintenissen met Engeland en Amerika op te zeggen, maar toch is ook bij hem geen enkel misverstand mogelijk.

Hij zegt: „Mr. Churchill en zijn vrienden in Engeland en de Ver. Staten stellen aan de naties, die de Engelse taal niet spreken een soort van ultimatum: „Gij erkent vrijwillig onze superioriteit, of oorlog is onvermijdelijk”. Het is duidelijk, dat Churchill oorlog met de Sowjet-Unie op het oog heeft”. „Indien deze en zijn vrienden een gewapende interventie in Oost-Europa zouden doorzetten, zullen ze verslagen worden”.

Churchill heeft de handschoen geworpen. In naam van „vrijheid en democratie”. „Trek op het stalen gordijn en laat ons kapitaal de ruimte in de landen ten oosten ervan,” dat is zijn eis.

Stalin neemt de handschoen op. Wij zullen ze verslaan” is zijn antwoord. De Manchester Guardian zegt dat het een nieuw en misschien ernstig hoofdstuk in de internationale betrekkingen opent. „Indien er geen verandering komt in de Russische campagne tegen het Britse rijk, zal spoedig een wereldcrisis nauwelijks meer te vermijden zijn.”

Men doet goed het gevecht dat door de redevoeringen over en weer begonnen is, te onderscheiden van wat door de machtshandelingen werkelijk gebeurt. Ze horen bij elkaar; de woordenstrijd begeleidt het oprukken der Russische troepen in Perzië en het Sovjetiseringsproces achter het stalen gordijn. De uitleg, die de een er aan geeft is precies tegenovergesteld aan wat de ander ervan zegt,

maar dat alles heeft er geen directe invloed op. Het zijn machtshandelingen en die vinden hun voortgang ondanks de redevoeringen door de groten in de politiek. Voortgang vindt ook het gevecht, klaar maken van de gewapende macht. Van Engeland en Amerika o.a. het samenstellen van een gecombineerde Engels-Amerikaanse vloot, toegerust met installaties voor het opereren in de Poolstreek. Het ene is de politiek in woorden, het andere de politiek door de daad.

De daadwerkelijke politiek wordt gedreven door krachten die slechts zijdelings door het woordenduel der staatslieden worden beïnvloed. Zo geschiedt de Sovjetisering van Oost-Europa niet omdat Stalin het zo wil, maar doordat het Russische staatskapitaal zich noodgedwongen over de eigen grenzen heen uitbreidt.

Wat meer dan 50 miljoen Russische arbeiders en boeren in 20 jaren hebben geproduceerd, is in de handen van de Russische staat geworden tot een geweldig apparaat van productie en macht, waarvoor de eigen grenzen te nauw zijn geworden. Het gaat de grenzen over; in de oorlog door de militaire machine, na de oorlog door de „Sovjetisering”. En Sovjetisering betekent, dat de staat de arbeiders aan het werk zet en zich hun product toe-eigent op dezelfde manier als dat in Rusland gebeurt. Met andere woorden, de sovjetisering brengt met zich mee, het monopolie van de staat t.a.v. alle productie; een toestand, zoals na de revolutie in Rusland is gegroeid.

Geen Stalin kan hieraan iets veranderen, al zou hij dat willen. Want dit systeem van uitbuiting zet zich door als een natuurproces, gedreven door de ontzaglijke productiekraft van de miljoenen, die door de staatsbureaucratie worden gecommandeerd. En geen Churchill kan daaraan iets afdoen, of er een compromis mee sluiten. Het staatsmonopolie op de uitbuiting treedt, waar het heerst, als een geheel op; het sluit alle mededinging van het particulier, georganiseerd of vreemd kapitaal u.t. Het een of het ander: de sovjetisering zet zich door en daarmee wordt alle Amerikaanse kapitaalsinvloed buit-

tengesloten, of Rusland wijkt terug voor het geweld, maar dan geeft het zich ook gewonnen. Het zal dan aldoor verder terug moeten wijken, de heersende bureaucratie zal het staatsmonopolie op de uitbuiting dan moeten loslaten. Dit kan de heersende klasse van het hedendaagse Rusland niet doen, want het monopolie op de uitbuiting is de grondslag van haar bestaan. In dit opzicht is geen compromis mogelijk, maar ook geen teruggaan, want nog nooit heeft een heersende klasse de grondslag van haar bestaan opgegeven, zonder ervoor te vechten. Daarom zal de heersende bureaucratie van Rusland juist in het vraagstuk van de sovjetisering alle krachten in de strijd werpen.

Intussen gaat de strijd door de redevoeringen door. Churchill heeft opnieuw in New-York gesproken, toegejuicht en ook uitgejouwd. Weer heeft hij verzekerd geen oorlog te willen, maar dan moeten de Russen ook ophouden met de sovjetisering. En de pers en de radio van de gehele wereld mengt zich in de strijd, de massa's op straat, in vergaderingen en in de bedrijven worden er in betrokken. Het is het speciale terrein van deze strijd, om de gedachten in de hoofden der mensen om te woelen, hier zijn de gevechten reeds in volle gang. De communisten in New-York, die Churchill uitjouwd, stellen zich aan de zijde van Stalin, zij laten zich voor het Russische front inschakelen. Diegenen, die Churchill toejuichten zijn tegen de sovjets en voor de kapitalistische „vrijheid en democratie”. Beide groepen van demonstranten hebben het strijdfront betrokken, er komt een scheur in de meningen der mensen door alle landen heen, over de hele wereld. Zo worden de geesten rijp gemaakt voor de ontzettende slachting en vernietiging, die hier noodzakelijk op moet volgen.

De grote massa der mensen ziet met angst en beven dit alles gebeuren. Men voelt zich als lamgeslagen en ziet de catastrofe aankomen zonder ze te kunnen ophouden. Maar toch ligt het noodlottige juist in het gevoel van onmacht, dat over ons allen is gekomen. Het is de macht van de heersende klassen over ons, die ons allen in de catastrofe drijft, die onze hoofden en handen beheerst en ons dwingt voor haar te vechten en te werken.